

ODLUKA I NALAZI

Datum usvajanja: 10. april 2013. god.

Slučajevi br. 2012-09, 2012-10, 2012-11 i 2012-12

A, B, C i D

Protiv

EULEX-a

Komisija za razmatranje ljudskih prava, na zasedanju održanom od 08. do 10. aprila 2013. godine sa sledećim prisutnim članovima:

g-đa Magda MIERZEWSKA, predsedavajući član
g-din Guénaél METTRAUX, član
g-đica Katja DOMINIK, član

Uz asistenciju

G-din John J. RYAN, viši pravni službenik
G-đica Joanna MARSZALIK, pravni službenik
G-din Florian RAZESBERGER, pravni službenik

Uzevši u obzir gore pomenute žalbe, predstavljene u skladu sa Zajedničkom akcijom Saveta 2008/124/CFSP koja datira od 04. februara 2008. god., EULEX-ovim Konceptom odgovornosti koji datira od 29. oktobra 2009. god. o osnivanju Komisije za razmatranje ljudskih prava i Pravilnika o radu Komisije prema poslednjim izmenama od 15. januara 2013. godine,

Nakon većanja, donosi sledeću odluku:

I. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

1. Žalbe A, B i C su registrovane 12. jula 2012. godine, dok je žalba D registrovana 17. jula 2012. godine.
2. Komisija se složila sa zahtevom podnosioca žalbi da njihova imena ne budu otkrivena zbog opravdanog straha po svoju bezbednost i sigurnost.

3. Komisija je žalbe A, B, C i D kolektivno saopštila bez da dovede u pitanje mogućnost kasnijeg naloga za formalno udruživanje slučajeva što je u skladu sa pravilom 20. iz njihovog Pravilnika o radu.
4. Dana 4. decembra 2012. godine Komisija je odlučila da o žalbi obavesti Šefa misije (ŠM) EULEX-a na Kosovu, pozvavši ga da podnese pismenim putem zapažanja o žalbama.
5. Zapažanja ŠM-a smo primili 11. marta 2013. godine nakon čega su prevedena i prosleđena podnosiocima žalbi radi daljih primedbi.
6. Podnosioci žalbi nisu podneli nikakve dalje informacije.
7. Dana 18. marta 2013. godine, Komisija je pozvala ŠM-a da podnese dalja zapažanja koja je možda imao u pogledu na osnovanost slučaja. Komisija je uzela u obzir opširne podneske ŠM-a koji datiraju od 8. aprila 2013. godine. Dosta a i većina od tih podnesaka je bitna za pitanja za koja Komisija treba da donese odluku u fazi osnovanosti postupka gde će rešiti ona pitanja koja bude smatrala važnim za svoju odluku.
8. Ovim putem Komisija nalaže formalno udruživanje ovih četiri slučajeva (A, B, C i D) shodno pravilu 20. iz njihovog pravilnika o radu.

II. ČINJENICE

Sledeće činjenice su nastale iz informacija koje su podnosioci žalbi dostavili Komisiji.

Žalilac A:

9. Podnosilac žalbe je tražio da se njegovo/njeno ime ne obelodanjuje u javnosti, zbog straha za svoju bezbednost. U tekstu će se on/ona spominjati kao "A".
10. Dana 28. juna 2012. godine, podnosilac žalbe, koji radi kao vozač taksija, vozio je putnika na Gazimestan gde je putnik nameravao da prisustvuje obeležavanju Vidovdana. Kada su skrenuli sa glavnog puta i uputili se ka Gazimestanu, „A“ je bio zaustavljen od strane Kosovske Policije (u tekstu: KP) i na početku im je bilo zabranjeno da nastave put ka Gazimestanu. Nakon što je putnik razgovarao sa KP-om, podnosiocu žalbe je dozvoljeno da nastavi dalje.
11. Ubrzo nakon toga, dok su vozili ka Gazimestanu, podnosioca žalbe je zaustavila takozvana Regionalna Jedinica za Operativnu Podršku (u tekstu: ROSU), specijalizovana policijska jedinica odgovorna između ostalog i za kontrolu mase. Prema rečima „A“-a, četiri ili pet pripadnika

ROSU-e je tom prilikom bilo prisutno. Oni su vikali na „A“-a i njegovog putnika, vređali su ih i proverili lične dokumente podnosioca žalbe tj. „A“, vozačku dozvolu i registraciju vozila. Navodi se da su ga pripadnici ROSU-e pitali iz koje republike on dolazi. Oni su mu takođe, kako se navodi, opsovali majku.

12. Nakon provere dokumenata koji su pripadali osobi „A“ i njegovom putniku, pripadnici jedinice ROSU su pretresli vozilo, ali nisu ništa oduzeli. Nakon toga, pripadnici ROSU-e su naložili podnosiocu žalbe “da okrene vozilo i da nestane”. Prema rečima podnosioca žalbe, policija EULEX-a je bila prisutna tokom ovih događaja. Prema rečima žalioca „A“, pripadnici EULEX-a su samo gledali scenu i nisu se ni u kom trenutku umešali. Podnosilac žalbe nije bio u mogućnosti da nam kaže od prilike koliko je policajaca iz EULEX-a bilo prisutno na licu mesta.
13. Podnosilac žalbe je naveo, kako bi bio u mogućnosti da okrene vozilo u suprotnom smeru kako mu je naređeno od strane policajaca ROSU-e, morao je prvo da krene putem ka Vučitrnu kako bi imao dovoljno prostora da se okrene i vrati nazad pošto je put bio oivičen ogradom. Nakon što je vozilo okrenuo i krenuo nazad putem ka Prištini, primetio je da ga prati vozilo ROSU jedinice, koji su mu ablendovali. Podnosilac žalbe je mislio da su pripadnici jedinice ROSU hteli da ga preteknu tako da je on svoje vozilo sklonio sa strane puta. Radi se o tome da su tom prilikom bili isti oni pripadnici jedinice ROSU koji su ga pretresli pre toga ali ovog puta zaustavili svoje vozilo ispred njegovog i ponovo mu zatražili dokumenta; u isto vreme drugi pripadnici jedinice ROSU su nasrnuli na njegovog putnika.
14. Žalilac „A“ tvrdi da je nakon toga troje pripadnika jedinice ROSU njega uvelo u policijski kombi, gde su počeli da ga šamaraju i šutiraju. Prema rečima podnosioca žalbe, četvrti pripadnik jedinice ROSU je ostao vani ispred kombija, navodno kako bi se uverili da niko ne vidi batinanje. Prema rečima „A“-a, batinanje je trajalo nekih 10 do 15 minuta. Ishod je bio takav da je „A“ zadobio modrice po glavi, po leđima i stomaku. Podnosilac žalbe navodi da je, dok je napuštao vozilo policije, jedno vozilo EULEX-a prošlo pored njih i nije se zaustavilo.
15. Nakon toga su žaliocu tj. „A“ dozvolili da ode sa tog mesta zajedno sa svojim putnikom i rečeno mu je od strane pripadnika ROSU-e da krene putem ka Obiliću. Dalje se navodi da su „A“ i njegovom putniku pripadnici ROSU-e rekli da ne žele da vide njihovo vozilo u blizini, takođe su mu rekli “da se gubi zato što će ukoliko opet vide njegovo vozilo prebiti [ih] ponovo”.
16. Podnosilac žalbe se nakon toga dovez'o do Gračanice. Na početku se bojao da prijavi incident policiji. Nakon toga je došao njegov rođak (koji je doktor medicine) i ubedio ga da stvar prijavi policiji, što je on odmah i učinio. Istog dana, negde oko 18:00 časova, „A“ je otišao na kliniku kako bi uradio pregled. Podnosilac žalbe tj. „A“ je dostavio

Komisiji lekarski izveštaj u kome piše postojanje nekoliko modrica po njegovom telu.

Žalioци B i C

17. Žalioци su tražili da se njihova imena ne obelodanjuju u javnosti zbog straha za svoju bezbednost. U tekstu će se spominjati kao "B" i "C".
18. Oba podnosioca žalbi „B“ i „C“ navode da su 28. juna 2012. godine bili na putu ka Gazimestanu kako bi prisustvovali službi u čast obeležavanja srpskog praznika Vidovdana. Oba podnosioca žalbe su izjavila da je kosovska policija koja je bila prisutna na Gazimestanu skidala majice posetilaca koje su imale srpske simbole.
19. Navodi se da je u povratku sa Gazimestana, nedaleko od autobuske stanice u Prištini, bacano kamenje i Molotovljevi kokteli na autobuse od strane nekih mladića, tom prilikom su razbijeni prozori na autobusima i time su životi putnika bili ugroženi. Podnosioci žalbi tvrde da je dvoje putnika bilo povređeno tokom incidenta; pored toga, žalilac „B“ se onesvestio/la kada su stigli u Gračanici, zbog stresa koji su prouzrokovali opisani događaji. Podnosilac žalbe je odveden u bolnicu gde mu je ukazana pomoć a zašta je on i dostavio izveštaj lekara.
20. Navodi se da je kosovska policija bila u pratnji autobusa ali ih nije zaštitila.

Žalilac D

21. Žalba je registrovana 17. jula 2012. godine. Sekretarijat je dobio naknadne informacije od strane žalioца 31. oktobra 2012. godine.
22. Žalilac je zahtevao da se njegovo/njeno ime ne obelodanjuje zbog straha za svoju bezbednost. On/ona će u tekstu biti oslovljavani sa "D".
23. Dana 28. juna 2012. godine, „D“ je otišao/la na Gazimestan školskim autobusom koji je vozio decu iz škole na memorijalnom pomenu povodom Vidovdana. „D“ radi kao vozač autobusa i mehaničar. Tog dana je podnosilac žalbe bio na dužnosti u pratnji autobusa u svojstvu mehaničara.
24. Podnosilac žalbe tvrdi da na putu ka Gazimestanu on nije primetio nikakve „provokacije od strane albanaca koji su stajali i gledali, već je bilo provokacija od strane pripadnika ROSU jedinice“. On navodi da su pripadnici ROSU jedinice maltretirali putnike dok su izlazili iz autobusa. Pripadnici ROSU jedinice su zatražili da se otvore prednja vrata od autobusa kako bi bili u mogućnosti da provere sve putnike dok budu izlazili iz autobusa na Gazimestanu. Prema rečima podnosioca žalbe, pripadnici ROSU-e "su skidali majice sa srpskim

obeležjima i bacali ih na zemlju, brisali svoje čizme o njih i bacali ih na gomili kao đubre". Dalje navodi da je ljudima nakon toga dozvoljeno da nastave put dalje sa polu nagim gornjim delom tela. Prema rečima „D“-a, "policija EULEX-a je sve to gledala i nije uopšte reagovala". On dodaje da je policija EULEX-a bila prisutna u velikom broju u to vreme na Gazimestanu.

25. Dalje podnosilac žalbe navodi, da je nakon ceremonije na Gazimestanu, dok su se vraćali na putu ka Gračanici, na autobuse bacano kamenje i molotovljevi kokteli. Prema njegovim rečima ovo se desilo u blizini mesta pod nazivom TMK (UQK), u centru Prištine, u blizini hotela Viktorija. On navodi da su dva auta naišla i zaustavila se ispred autobusa, i tako ih sprečila da idu dalje. „D“ je naveo da "je tamo bilo pet mladića od oko 17 do 20 godina starosti, jedan od njih je bacio molotovljev koktel a njegovo lice je bilo pokriveno maramom".
26. Svemu ovome su, kako se navodi, bili svedoci troje policajaca iz Kosovske policije koji su stajali svega nekoliko metara udaljeni od mesta gde se sve dešavalo. Prema rečima „D“-a „oni su se samo smejali". Navodi se da je troje mladića u autobusu bilo povređeno tokom incidenta koji je trajao oko deset (10) minuta.
27. „D“ je dostavio slike autobusa koje su napravljene nakon incidenta, na kojima se vide razbijeni prozori od autobusa kao i kamenice koje su se nalazile u autobusu. Molotovljevi kokteli za koje je navedeno da su bačeni na autobus nisu eksplodirali prilikom udara na autobus već na asfaltu pored autobusa. „D“ je izjavio da su autobusi na kraju nekako uspeali da krenu napred, i odvezli povređene mladiće u najbližu kliniku u Laplje Selo.
28. Nakon kratke pauze, autobus je odvezen u Gračanicu. Na parking u Gračanici, kosovska policija je zaustavila autobus podnosioca žalbe kako bi mogli da slikaju i da zabeleže nanetu štetu istome. „D“ je izjavio da je jedan od policajaca prišao njemu i pitao ga zašto nije slikao tokom incidenta na šta je „D“ odgovorio da je on smatrao da je bilo važnije da uzme aparat za gašenje požara i spreči širenje vatre za koju je smatrao da može da prouzrokuje smrt njegovih pedeset (50) putnika od kojih su većina bila deca. „D“ je takođe ponudio da opiše neke od počinioaca čija je lica video. Prema rečima podnosioca žalbe, policajac se "samo okrenuo, odmahnuo rukom i otišao u policijskom vozilu". „D“ nije upoznat ni sa kojom istragom u vezi sa ovim slučajem.

RELEVANTAN PRIMENLJIV ZAKON

Udruženi postupak

29. Relevantni izvodi iz Članova 2. i 3. Udruženog Postupka Evropskog Saveta 2008/124/CFSP koji datira od 04. februara 2008. godine, o Misiji vladavine prava Evropske Unije na Kosovu, EULEX KOSOVO (u tekstu: Udruženi postupak), glasi kao što sledi:

Član 2. Izjava misije

EULEX na KOSOVU pomaže kosovskim institucijama, pravosudnim organima i organima gonjenja u njihovom napredku ka održivosti i odgovornosti i u budućem razvijanju i jačanju nezavisnog multietničkog pravosudnog sistema i multietničke policije i službe carine, obezbeđujući da ove institucije budu bez političkog uticaja i da budu privržene međunarodno priznatim standardima i najboljoj evropskoj praksi.

EULEX na KOSOVU, u punoj saradnji sa Programima Pomoći Evropske Komisije, vrši svoj mandat nadgledanjem, praćenjem i savetovanjem zadržavši određene izvršne nadležnosti.

Član 3. Zadaci

U cilju ispunjenja izjave misije koja je prikazana u članu 2. EULEX na Kosovu:

(a) nadgleda, prati i savetuje nadležne kosovske institucije u svim oblastima vezanim za šire polje vladavine prava (uključujući službu carine), zadržavši pritom određene izvršne nadležnosti;

...

(d) obezbeđuje da slučajevi ratnih zločina, terorizma, organizovanog kriminala, korupcije, međuetničkog kriminala, finansijskog/privrednog kriminala i ostala krivična dela budu pravilno istražena, krivično gonjena, da se donesu pravilne presude i iste budu sprovedene, u skladu sa zakonom na snazi, uključivanjem, kao odgovarajuće, međunarodnih istražitelja, tužilaca i sudija zajedno sa kosovskim istražiteljima, tužiocima i sudijama ili samostalno, i preduzimanjem mera uključujući, kao odgovarajuće, stvaranje struktura saradnje i koordinacije između policije i organa tužilaštva;

(e) doprinosi jačanju saradnje i koordinacije u celom pravosudnom procesu, naročito u oblasti organizovanog kriminala;

(f) doprinosi borbi protiv korupcije, prevare i finansijskog kriminala;

Zakon o pravnoj nadležnosti

30. Zakon o pravnoj nadležnosti, odabiru i dodeli slučajeva sudijama i tužiocima EULEX-a na Kosovu (br. 03/L-053, u tekstu: Zakon o pravnoj nadležnosti), a naročito njegovi članovi 5, 7 i 8, regulišu integraciju i nadležnost sudija i tužilaca EULEX-a u sudskom i tužilačkom sistemu Kosova.

Član 7. Opšta ovlašćenja tužilaca EULEX-a

7.1 Tužioci EULEX-a će imati ovlašćenja i odgovornost za obavljanje funkcija svog tužilaštva, uključujući ovlašćenje za vođenje krivičnih istraga i preuzimanje odgovornosti za nove krivične istrage ili postupke, ili za one koje su u toku, u okviru STRK ili tužilaštva u kojem je on/ona raspoređen/a od strane glavnog tužioca EULEX-a, a u skladu sa načinima ustanovljenim ovim zakonom i od strane Skupštine tužilaca EULEX-a.

Član 8. Nadležnosti tužilaca EULEX-a na Kosovu

8.1 Tužioci EULEX-a će biti nadležni da istraže i krivično gone krivična dela, koja spadaju unutar isključive nadležnosti STRK-a u skladu sa zakonom koji utvrđuje STRK, i krivična dela, uključujući i pokušaj i razne oblike saradnje u krivičnim delima, navedenim u svim stavkama paragrafa 3. Člana 3. ovog zakona.

III. ZAKON

PRIHVATLJIVOST

Opšte napomene

31. Pre nego što se žalba razmotri o svojim zakonskim osnovama, komisija mora da odluči da li da prihvati žalbu, uzevši u obzir kriterijume prihvatljivosti koji su predstavljeni u Pravilu 29. njihovih pravila procedura.
32. Žalbe su podnete Komisiji 12. i 17. jula 2012. godine, prema tome podnete su unutar roka od šest meseci od datuma navodnog kršenja ljudskih prava (28. juna 2012.), kao što je regulisano u pravilu 25. paragraf 3.
33. Prema pravilu 25. paragraf 1. iz pravilnika o procedurama komisija može jedino da ispita žalbe vezane za kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata. Izvršni mandat se odnosi posebno na određena pitanja vezana za pravosuđe, policiju i carinu.
34. Komisija napominje da je restrukturiranjem Misije, bivše komponente za pravosuđe, policiju i carinu zamenjeno dana 15. juna 2012. godine, Izvršnom divizijom i divizijom za jačanje. Prema tome, te novo oformljene divizije su zvanično osnovane i rade od 28. juna 2012. godine, vreme kada su se relevantni događaji desili.
35. U ovom slučaju, žalbe se odnose na dva različita incidenta i oba su vezana za obeležavanje *Vidovdana* 28. juna 2012. godine. Žalbe se odnose na određen broj zaštićenih prava, uključujući i pravo da ne bude predmet okrutnog, ponižavajućeg ili nehumanog tretiranja (npr., Član 3. EKLJP; Član 7. MKCPP), pravo na život (npr., Član 2. EKLJP; Član 6. MKCPP), pravo na slobodu i bezbednost (Član 5 EKLJP; Član 9. MKCPP), pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života (Član 8. EKLJP; Članovi 17/23 MKCPP), pravo na slobodu mišljenja, savesti i veroispovesti (Član 9. EKLJP; Članovi 18/19. MKCPP), sloboda izražavanja (Član 10. EKLJP; Član 19. MKCPP), pravo na slobodu okupljanja i udruživanja (Član 11. EKLJP; Član 21/22. MKCPP), pravo na efektivan pravni lek (Član 13. EKLJP; Član 2. MKCPP), zabrana diskriminacije (Član 14. EKLJP; Član 26/27. MKCPP).

Podnesci od strane stranaka

36. U svojim odnescima, EULEX je naveo da svi slučajevi trebaju biti proglašeni neprihvatljivim zbog sledećih razloga:

Žalilac A

37. Što se tiče žalioca A, EULEX tvrdi da je istraživanjem sprovedenim od strane EULEX-ove divizije za jačanje utvrđeno da nijedan član osoblja Odeljenja za jačanje policije (OJP) EULEX-a, raspoređen za praćenje spomenutog događaja nije bio prisutan tokom ili bio svedok navodna dva navedena incidenta na koje se žalio A.
38. EULEX dalje tvrdi da je policijska operacija u vezi sa Vidovdanskom svečanošću bila predvođena od strane kosovske policije i nije bio sačinjen nikakav EULEX-ov sankcionisani operativni plan. OJP EULEX-a je održalo kratak informativni sastanak sa članovima kadra koji su trebali da budu raspoređeni za praćenje ključnih elemenata operacije vođene od strane KP-a. Četiri para policajaca je raspoređeno i data im je fleksibilnost da prate događaje koji su se odvijali. Takođe su raspoređeni iz OJP-a bili u stalnom kontaktu putem radio veze sa EULEX-om.
39. EULEX kaže da, pod određenim ograničenim okolnostima, EULEX-ovi OJP službenici mogli su da imaju i pozitivnu obavezu da intervišu. Međutim, prema rečima EULEX-a, takve situacije trebaju biti ograničene – u skladu sa aktivnostima PNS-a EULEX-a – na one gde je hitna intervencija potrebna u pogledu na važnost zaštićenih prava (tj. ona prava koja su zaštićena članovima 2. i 3. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda) kada se intervencija od strane državnih institucija smatra zakasnelom i nesposobnom da prikladno zaštititi ugrožena prava koja bi inače bila nepopravljivo povređena. Pored toga, intervencija EULEX-a treba da bude izvodljiva i proporcionalna u pogledu na dostupne izvore EULEX-a i moguće uključene rizike.
40. Generalno, EULEX je izjavio da nema dokaza bilo kog prisustva EULEX-a tokom kršenja ljudskih prava navedenih od strane žalioca A i uz dužno poštovanje tvrdi da žalba nije unutar mandata Komisije i shodno tome mora biti proglašena neprihvatljivom.
41. Podnosilac žalbe nije odgovorio na komentare EULEX-a.

Žalioci B & C

42. EULEX je zaključio iz izjava koje su žalioci B i C podneli da su navodno oni bili svedoci kršenja ljudskih prava počinjenih od strane kosovske policije nad drugim osobama, ali niti B a ni C ne tvrde da su oni lično pretrpeli navodna kršenja prava.
43. Pored toga, EULEX tvrdi da prema pravilu 25. paragraf 1. iz Pravilnika o radu Komisije, Komisija može da ispita žalbe podnete od strane bilo kog lica koje tvrdi da je žrtva kršenja ljudskih prava od strane EULEX-a na Kosovu tokom sprovođenja svog izvršnog mandata. EULEX se poziva na odluku Komisije 2012-07, gde se Komisija poziva na značenje reči „žrtva“ navodeći da je Sud našao u mnogim slučajevima

da reč „žrtva“ označava osobu koja je direktno pogođena postupkom ili propustom o kome je reč. U tom pogledu, EULEX navodi da je Komisija takođe napomenula da njihov Pravilnik o radu ne predviđa donošenje *actio popularis*, tj. ne dozvoljava individuama da se žale protiv navodnih postupaka ili propusta od strane EULEX-a *in abstracto* samo zato što misle da isti krši ljudska prava.

44. Dalje je EULEX naveo u pogledu bacanja kamenja i Molotovljevih koktela na autobuse, da podnosioci žalbi ne navode bilo koje prisustvo EULEX-a dok su se navodni prekršaji događali.
45. Prema tome, EULEX tvrdi da predmet ovih žalbi nije unutar mandata Komisije i stoga mora biti proglašen neprihvatljivim.
46. Žalioci nisu odgovorili na komentare EULEX-a.

Žalilac D

47. EULEX tvrdi da je prema rečima u žalbi D-a, umešanost EULEX-a u opisane incidente ograničena na samo prisustvo kada su se odigrala navodna kršenja prava skidanja majica sa srpskim obeležjima sa učesnika. EULEX navodi da podnosilac žalbe nije naveo da je on/ona bio/la predmet navodnog prekršaja. Prema tome, D se ne može smatrati žrtvom spomenutog kršenja pošto D nije bio/la direktno pogođen/a tim delima. EULEX se poziva na svoje podneske vezano za žaliocce B i C.
48. Dalje je EULEX naveo da, što se tiče bacanja kamenja i molotovljevih koktela na autobuse, žalilac ne tvrdi da je bilo bilo kakvog prisustva EULEX-a kada se navodni prekršaj odigrao.
49. U pogledu na sve gore navedeno, EULEX tvrdi da žalba podneta od strane žalioca D nije u okviru mandata Komisije i stoga mora biti priglašena neprihvatljivom.
50. Podnosilac žalbe nije odgovorio na komentare EULEX-a.

Procena Komisije

51. Pre ocenjivanja ostalih pitanja koja se odnose na prihvatljivost ovih žalbi, Komisija će razmotriti da li žalioci B, C i D jesu kvalifikovani kao “žrtve” u svrhu prihvatljivosti. EULEX ne osporava status žrtve žalioca A.

Status žrtve

52. Kao što je prethodno predstavljeno, EULEX je izjavio da B, C i D nisu kvalifikovani kao žrtve u svrhu člana 3. EKLJP-a pošto oni lično nisu bili predmet bilo kog okrutnog, ponižavajućeg ili nehumanog tretiranja.

53. Stav koji je EULEX zauzeo izgleda krajnje restriktivno. Sva tri podnosioca žalbi su bila izložena prilikama ozbiljnih povreda prava nanetih drugim licima koja su oni poznavali i putovali sa njima. Oni su bili svesni toga da nije bilo opravdanih razloga za nepravdu koja je naneta tim ljudima tako da su imali razloge da se boje za sebe. Ovo je verovatno njima nanelo bol i, kao što su i sami posvedočili u svojim žalbama, ozbiljnu mentalnu štetu, što Komisija smatra veoma ozbiljnim u smislu povrede člana 3. EKLJP-a/Član 7. MKCPP.
54. Ova *prima facie* procena prati pristup razvijen od strane Suda, koji navodi da “kada se određenim postupkom ponižava ili omalovažava pojedinac, pokazujući nepoštovanje, ili umanjuje njegovo ili njeno ljudsko dostojanstvo, ili budi osećanje straha, strepnje ili inferiornosti koje raskida moralni i fizički otpor pojedinca, to može biti okarakterisano kao ponižavajuće a takođe i spada unutar zabrane Člana 3” (vidi *Pretty protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 2346/02, odluka od 29. aprila 2002. god. u par. 52). U tom pogledu Komisija takođe napominje pristup razvijen od strane Suda koji je sledeći “opasnost od ponašanja koje je zabranjeno članom 3., pod uslovom da je dovoljno stvarno i neposredno, može povrediti tu odredbu” (vidi *Gäfgen protiv Nemačke*, br. 22978/05, presuda od 01. juna 2010. god. u par. 91). Iako javna priroda bilo kakvog ponašanja jeste relevantna svom omalovažavajućem karakteru, mada može biti dovoljno da se osoba sama oseća poniženom. (Uporedite *Tyrer protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 5856/72) presuda od 25. aprila 1978. god. u par. 32).
55. S'toga Komisija odbacuje obrazloženje EULEX-a, da su navodni postupci i propusti uključili *in abstracto* žalbu ili *actio popularis* odnoseći se na kršenja ljudskih prava koja nisu u vezi sa određenim podnosiocima žalbi. Podnosioci žalbi su bili deo grupe koja je direktno pogođena. Biti član jedne takve grupe i biti prisutan na licu mesta tokom navodnog incidenta, takođe iako se nisu fizički obračunali, utvrđuje nesumnjivo dovoljno blisku vezu sa navodnim prekršenim ljudskim pravima, tako da su bili predmet povrede, uključujući i psihičku štetu i duševnu patnju. Prema tome, Komisija je zadovoljna okolnostima slučaja koje dovoljno potvrđuju da podnosioci žalbi ispunjavaju uslove žrtve, kao što je ukazano od strane Suda, kao osobe direktno pogođene postupkom ili propustom o kome je reč (uporedite takođe *Ibishi protiv EULEX-a*, 2012-07, od 15. januara 2013. god. u paragrafima 6-8).

Zaštićena prava

56. EULEX nije uzeo u obzir i rešio određen broj drugih zaštićenih prava, koja su verovatno prekršena u ovom slučaju, tačnije, pravo podnosioca žalbe na život (npr., Član 2. EKLJP; član 6. MKCPP), njihovo pravo na slobodu i bezbednost (Član 5. EKLJP; član 9. MKCPP), njihovo pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života (član 8. EKLJP; članovi 17/23 MKCPP), njihovo pravo na slobodu mišljenja, savesti i veroispovesti (Član 9. EKLJP; Članovi 18/19.

MKCPP), sloboda izražavanja (Član 10. EKLJP; Član 19. MKCPP), pravo na slobodu okupljanja i udruživanja (Član 11. EKLJP; Član 21/22. MKCPP), pravo na efektivan pravni lek (Član 13. EKLJP; Član 2. MKCPP), zabrana diskriminacije (Član 14. EKLJP; Član 26/27. MKCPP). Uzevši u obzir to da EULEX nije podneo nikakve komentare povodom ovih prava i uzevši u obzir *prima facie* indicije da su neka ili sva ova prava možda imala uticaja od strane spornog ponašanja, Komisija zaključuje da se žalioци A, B, C i D mogu smatrati "žrtvama" kršenja ovih prava u svrhu određivanja prihvatljivosti njihovih žalbi. Komisija zadržava svoj stav u pogledu na to da li su neka ili sva ova prava u suštini prekršena i da li će EULEX biti smatran odgovornim za bilo koje takvo kršenje.

Izvršni mandat i svojstvenosti EULEX-a

57. EULEX tvrdi da navodno odsustvo službenika EULEX-a na mestima gde su navodna kršenja nastala mora da znači da EULEX ne može biti smatran odgovornim za navodna kršenja. Ovi podnesci nisu raspoloživi iz najmanje dva razloga.

Nedostatak prisustva EULEX-a na mestu događaja

58. Kao prvo, Komisija iz podnesaka EULEX-a zapaža da osoblje EULEX-a nije bilo prisutno na određenom broju lokacija koje su relevantne za ovaj slučaj. Komisija zadržava svoj stav u pogledu relevantnosti ovih činjenica, ukoliko ih ima, u svrhu određivanja osnovanosti ovog slučaja.
59. Kao drugo, EULEX nije uspeo da ukaže a naročito da se pozabavi članom 3 (d) iz Udruženog postupka Saveta, koji se smatra važnim u određivanju koje se očekuje od Komisije. Ta odredba navodi da će EULEX–

"(d) osigurati da slučajevi [...], međuetnička krivična dela, [...] i ostala ozbiljna krivična dela budu pravilno istražena, krivično gonjena, da se donesu pravilne presude i iste budu sprovedene, u skladu sa zakonom na snazi, uključivanjem, kao odgovarajuće, međunarodnih istražitelja, tužilaca i sudija zajedno sa kosovskim istražiteljima, tužiocima i sudijama ili samostalno, i preduzimanjem mera uključujući, kao odgovarajuće, stvaranje struktura saradnje i koordinacije između policije i organa tužilaštva."

60. Posmatrano u smislu ove odredbe, a imajući u vidu priznanja EULEX-a da su njihovi službenici, u stvari, bili poslani na ovim događajima, Komisija je mišljenja da postoji dovoljno indicija *prima facie* da angažovanje službenika EULEX-a u praćenju ovih događaja spada u domen obavljanja mandata Komisije. Ukoliko se, međutim, ŠM ne slaže sa ovim zapažanjem, Komisija poziva ŠM-a da dostavi detaljan opis okolnosti pod kojim su službenici EULEX-a poslani da učestvuju

na tim događajima i u kom svojstvu i pod kojim mandatom su oni bili prisutni.

Neuspeh u istrazi

61. Kao treće, Komisija konstatuje podneske od strane EULEX-a povodom određenih istražnih koraka koji su preduzeti od strane EULEX-a i/ili nadležnih kosovskih organa u pogledu na neke od događaja koji formiraju osnovu žalbi. Komisija će razmotriti relevantnost istih u fazi postupka određivanja osnovanosti i pozvaće ŠM-a da obezbedi više detalja povodom stepena do kog su određeni slučajevi žalioca bili predmet jedne takve istrage, ko je radio na tome i šta je urađeno i utvrđeno u sklopu te istrage.
62. Komisija smatra da, u smislu podnesaka koje su stranke podnele, žalbe ističu ozbiljna pitanja činjenica i zakona pod članom 3. EKLJP/Član 7. MKCPP (u vezi sa žaliocima A, B, C i D), Član 2. EKLJP/Član 6. MKCPP, Član 5. EKLJP/Član 9. MKCPP), Član 8. EKLJP/Članovi 17/23. MKCPP, Član 9. EKLJP/Članovi 18/19. MKCPP, Član 10. EKLJP/Član 19. MKCPP, Član 11. EKLJP/Član 21/22. MKCPP, Član 13. EKLJP/Član 2. MKCPP, i Član 14. EKLJP/Član 26/27. MKCPP, čije određivanje zahteva ispitivanje osnovanosti žalbi.
63. Prema tome Komisija zaključuje da te žalbe nisu neosnovane. Nisu ustanovljene nikakve druge osnove kako bi se proglasile neprihvatljivim.

IZ TIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

PROGLAŠAVA PRIHVATLJIVIM, bez prejudiciranja osnovanosti, žalbe u vezi sa povredama člana 3. EKLJP/Član 7. MKCPP (u vezi sa žaliocima A, B, C i D), Član 2. EKLJP/Član 6. MKCPP, Član 5. EKLJP/Član 9. MKCPP), Član 8. EKLJP/Član 17/23. MKCPP, Član 9. EKLJP/Član 18/19. MKCPP, Član 10. EKLJP/Član 19. MKCPP, Član 11. EKLJP/Član 21/22. MKCPP, Član 13. EKLJP/Član 2. MKCPP, i Član 14. EKLJP/Član 26/27. MKCPP;

SMATRA da ovi slučajevi trebaju da budu tretirani sa neophodnom ekspeditivnošću tako da će Komisija uputiti stranke da podnesu naknadne podneske, ukoliko ih budu imali, vezano za osnovanost ovih slučajeva u okviru sledećih rokova:

1. ŠM je predložio da će podneti dalja zapažanja o osnovanosti pitanja ne kasnije od 19. aprila 2013.

godine. Razhev za produžetak vremena će biti dodeljen ukoliko specijalne okolnosti to nalažu.

2. Podnosioci žalbi će imati vremena do 02. maja 2013. godine da odgovore i komentarišu bilo koja nova pitanja izneta od strane ŠM-a u njegovim zapažanjima, ukoliko ih bude bilo.

POZIVA ŠM-a i podnosiocce žalbi da naročito pojasne, u svojim podnescima, ukoliko ih bude bilo, pitanja koja su predstavljena u ovoj odluci kao važna povodom odlučivanja o ovom pitanju i bilo koja druga pitanja koja stranke smatraju važnim za osnovanost ovog slučaja a na koja nije ukazano u već postojećim podnescima.

John J. RYAN
Viši pravni savetnik

Magda Mierzewska
Predsedavajući član